

۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «حق بودن آفرینش جهان» به معنی هدف‌داری و غایت‌مندی در خلقت آن است که این امر تابع (نتیجه‌ی) حکمت خداوند می‌باشد.

۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ترجمه‌ی آیه‌ی ۱۸ سوره‌ی اسراء آمده است: «آن‌کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن‌را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم، سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»

۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. براساس آیات قرآن، خداوند آنچه را در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است. این‌ها نشان می‌دهد که خداوند متعال انسان را گرامی داشته و برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.

۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. خدای متعال سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد. از این‌رو هرکس در خود می‌نگرد و یا به تماشای جهان می‌نشیند، خدا را می‌یابد و محبتش را در دل احساس می‌کند. امیرمؤمنان علی (ع) می‌فرماید: «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.»

۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خدای متعال برای این‌که انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت خود یعنی تقرب به خدا دست یابد، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است. عبارت قرآنی «فَالْهَمُّهَا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا: آن‌گاه نافرمانی و تقوایش را بر او الهام کرد.» بیانگر مفهوم الهام از سوی خداست.

۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به سرمایه‌ی «قدرت اختیار و انتخاب»، خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و شقاوت را به ما نشان داد تا با استفاده از سرمایه‌ی عقل، راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم. آیه‌ی شریفه‌ی «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا: ما راه را به او نشان دادیم، یا سپاس‌گزار خواهد بود یا ناسپاس» دقیقاً به همین مفهوم اشاره دارد.

۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در ترجمه‌ی آیه‌ی ۱۰ سوره‌ی ملک می‌خوانیم: «و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.»

۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه‌ی جبران آن برآید. قرآن کریم، عامل درونی این حالت را «نفس لوامه» یعنی نفس سرزنشگر نامیده و به آن سوگند خورده است: «و لا أقسم بالَنفْسِ الْكَوَّامَةِ»

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خدای متعال شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آنرا در وجود ما قرار داد تا به خیر و نیکی رو آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم. از اینروست که همه‌ی ما فضائلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست داریم و از دورویی، حقارت نفس، ریا و ظلم بیزاریم. در آیه‌های ۷ و ۸ سوره‌ی شمس، خداوند به بیان همین مفهوم می‌پردازد: «و نفس و ما سواها، فآلهما فُجورها و تقواها: سوگند به نفس و آن‌ها که سامانش بخشید، آن‌گاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد.»

۱۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شش سرمایه از طرف خدا عبارتند از:

۱- قدرت تفکر و تعقل

۲- قدرت اختیار و انتخاب

۳- سرشت خدا آشنا

۴- شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن.

۵- نفس لوامه

۶- هدایت الهی توسط پیامبران و پیشوایان

۱۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از علل فرستادن پیامبران متعدد، رشد تدریجی سطح فکر مردم است. به این معنا که پیامبران الهی، اصول ثابت دین را در خور فهم و اندیشه‌ی انسان‌های دوران خود بیان می‌کردند و متناسب با درک آنان سخن می‌گفتند. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أُمِرْنَا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَىٰ قَدْرِ عُقُولِهِمْ: ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازه‌ی عقلشان سخن بگوییم.»

۱۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از علل مبعوث شدن پیامبران متعدد، تحریف تعلیمات پیامبر پیشین است. به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه‌ی کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد. بر این اساس، پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

۱۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. لازمه‌ی ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. این تداوم سبب شد تا تعلیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن‌را به راحتی کنار بگذارند. دقت کنید: عبارت «ابلاغ تعلیمات اصیل و صحیح به مردم» نتیجه‌ی تحقق حضور پیامبران بعدی به دلیل تحریف تعلیمات پیامبر پیشین است.

۱۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به سبب ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه‌ی کلی به نام «اسلام» به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند. در این برنامه ایمان قلبی به اصول و همچنین تلاش برای انجام تکالیف، ضروری دیده می‌شود.

همه‌ی پیامبران الهی مردم را به این امور فرا خوانده‌اند. به همین دلیل، محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه‌ی آن‌ها آورنده‌ی یک دین بوده‌اند. با این وجود، تعلیم انبیا در برخی احکام فرعی، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با دوره‌های دیگر تفاوت‌هایی داشته است.

۱۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با دوره‌های دیگر تفاوت‌هایی داشته است؛ مثلاً همه‌ی پیامبران، امت‌های خود را به نماز دعوت کرده‌اند، اما در شکل و تعداد آن، تفاوت‌هایی بوده است.
دقت کنید: رویکرد انسان‌ها به سرای آخرت و معاد، جزء محتوای اصلی و یکسان دعوت پیامبران است.

۱۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی انسان‌ها دارای ویژگی‌های فطری مشترک هستند. به سبب (علت) این ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه‌ی کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند. این برنامه «اسلام» نام دارد که به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است.

۱۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برنامه‌ی الهی مشترک برای انسان‌ها «اسلام» نام دارد که به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است. در این برنامه از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی، به ایمان قلبی دست یابد. ایمان به: ۱- خدای یگانه و دوری از شرک ۲- فرستادن الهی و راهنمایان دین ۳- سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه ۴- عادلانه بودن نظام هستی و در حیطةی عمل، از انسان می‌خواهد با ایمانی که کسب کرده است، تلاش نماید تا: ۱- با انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن، خداوند را عبادت و بندگی کند. ۲- فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امانت‌داری را کسب کند و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق، دروغ و ریا خودداری کند. ۳- جامعه‌ای دینی براساس عدالت بنا نماید.

۱۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در آیه‌ی ۶۷ سوره‌ی آل‌عمران می‌خوانیم: «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.»

۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در آیه‌ی ۱۹ سوره‌ی آل‌عمران چنین می‌خوانیم: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن‌که به حقانیت آن آگاه شدند، آن‌هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

۲۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در آیه‌ی ۱۳ سوره‌ی شوری چنین آمده است: «خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید، و در آن تفرقه نکنید.»

۲۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آیه‌ی شریفه‌ی «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِّئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...»: رسولانی [را فرستاد که] بشارت‌دهنده و اندازکننده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد...» بیان‌گر تمام حجت الهی بر بندگان با ارسال پیامبران است که سبب بسته شدن راه هرگونه عذرتراشی و بهانه‌جویی انسان‌ها شده است.

۲۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در آیهی ۲۴ سورهی انفال چنین می‌خوانیم: «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ و لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را اجابت کنید، آن‌گاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که زندگی و حیاتتان می‌بخشد.»

عبارت «لِمَا يُحْيِيكُمْ: به چیزی که حیاتتان می‌بخشد» در حقیقت بیان‌گر کشف راه درست زندگی است.

۲۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «محدود بودن عمر انسان» و «کثرت راه‌های پیشنهادی» هر دو دلیلی بر عدم امکان‌پذیر شدن راه درست، از طریق تجربه و آزمون است و بر لزوم درست و قابل اعتماد بودن پاسخ‌ها تأکید دارد.

۲۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زمانی که انسان، اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهایی مهم و اساسی روبه‌رو می‌بیند (روبه‌رو شدن با نیازهای مهم، نتیجه‌ی فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره و اندیشیدن در افقی بالاتر است.) که اولین آن‌ها «شناخت هدف زندگی» است.

توجه: به علت بهره‌مندی همه‌ی انسان‌ها از سرمایه‌های ویژه، نیازهای اساسی و بنیادین میان تمام آن‌ها مشترک است، اما همه‌ی انسان‌ها وجود نیازهای اساسی چون نیاز به شناخت هدف زندگی را درک نمی‌کنند. روبه‌رو شدن با این نیاز و درک آن‌ها نتیجه‌ی فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره است. می‌توان به طور خلاصه گفت:

نتیجه‌ی

وجود نیازهای اساسی در انسان ← بهره‌مندی انسان از سرمایه‌های ویژه

نتیجه‌ی

روبه‌رو شدن انسان با نیازهای اساسی ← فراتر رفتن انسان از سطح روزمره و اندیشیدن در افقی بالاتر

۲۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پیام آیه‌ی شریفه‌ی «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ و لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را اجابت کنید؛ هرگاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که به شما زندگی حقیقی می‌بخشد.» بیانگر لزوم اجابت دعوت خدا و رسول او به عنوان امری حیات‌بخش می‌باشد.